

Trobada del **Grup de Lectura Meteora** a Documenta
Pau Claris, 144, Barcelona

21 de setembre de 2020
La taverna, d'Émile Zola

Aspectes generals

L'obra de Zola en general ha agradat molt, s'ha qualificat d'esplèndida i hi ha hagut gent que ha reconegut que els engrescava a la lectura i no la podien deixar. *La taverna*, però, essent un text extraordinari i molt ben escrit, produeix per a molts una sensació de patiment en la lectura perquè té fragments que destil·len una pena immensa.

Traducció

S'ha valorat molt positivament la labor del traductor, Carles Llorach-Freixes, sobretot pel magnífic treball en l'adaptació dels distints registres populars, oferint una elaboració de llenguatge magnífica. Hi ha, alhora, un gran esforç de recuperació de llenguatge col·loquial; a tall d'exemple es podria citar l'ús de gran nombre de sinònims per descriure un mateix fet: pallissa, batussa, allisada, tunda, surra, sumanda, etc.

Personatges

Gervaise Macquart, la protagonista, és una dona que es veu sotmesa a dos homes, un malvat de mena, Lantier, i l'altre, Coupeau, amargat per un accident i enfonsat en l'alcohol; ella és treballadora i essencialment bona persona, tot i que superada per les circumstàncies; una noia amb desitjos normals que no pot acomplir per la incompetència i sovint la maldat dels homes de la seva vida i també de la gent que l'envolta. Malgrat que aconsegueix tenir un negoci, el somni queda dinamitat per la malignitat del seu primer amant, Auguste Lantier, tot un vividor i un drogo, i per l'entorn que no li perdona el mínim èxit social que representa el seu modest establiment de planxadora. Gervaise no pot amb tantes dificultats i es degradarà irremediablement.

Nana, la filla de Gervaise i Coupeau, el marit de Gervaise, és associada de bon començament a una conducta reprobable i un punt viciosa, que després Zola definirà en la magnífica novel·la que portarà el seu nom.

La majoria d'homes de la novel·la, amb l'honrosa excepció de Goujet, són mandrosos i viuen i abusen de les dones i del seu treball, unes dones que han d'anar a buscar els marits el dia que cobren la setmanada perquè no la dilapidin en alcohol o prostitució.

El conjunt de personatges principals i secundaris de l'obra, que en són més d'una vintena, conformen una descripció de molts estereotips professionals de l'època: planxadores, bijuters, forjadors, bugaderes, barretaires, paletes, zincaires, taverners... un dels quals, Le Père Colombe, amo de la taverna a què es refereix el títol de l'obra, té curiosament el nom del símbol de la pau quan és el lloc on es produeix la major part de la destrucció del teixit social que descriu l'obra de Zola.

Argument

A partir dels primers capítols, però sobretot des de l'accident de Coupeau, l'argument de l'obra empeny el lector a cap a la tragèdia, i tot i que sempre s'espera que al final algú triomfi, la dramàtica conclusió és inexorable i temuda des de pràcticament mig llibre. No podia ser altrament perquè la intenció de Zola era retratar amb tota la seva cruesa la misèria del París de les dècades de 1850 i 1860.

Hi ha un gran nombre d'escenes d'un realisme portat al límit, amb detalls terribles i cruels, com per exemple quan Gervaise es veu obligada a fregar el terra de Virginie, que li ha pres el negoci com a culminació d'una llarga i calculada venjança. Un altre cas de realisme gairebé insuportable és el maltractament extrem que rep la nena Lalie Bijard del seu pare, que pot regirar l'estómac de la persona més soferta.

Al costat d'això, però, la narració del llarg casament de Gervaise i Coupeau, el bon vent dels primers mesos del negoci de planxadora o el succulent tiberi d'aniversari celebrat a la botiga de Gervaise ofereixen un contrapunt que permet alegrar el relat en certs moments i faciliten un cert relaxament en una trama argumental que és essencialment dura.

L'alcohol amb els seus excessos és un personatge que s'escola dins l'obra i provoca la degradació de molta gent i la ruïna de les famílies, com és el cas de Coupeau, que a partir de l'accident sofert canvia i es llança a la pròpia destrucció i a la dels seus.

Hi ha en tota l'obra una descripció acurada de la misèria amb una clara intenció de crítica i denúncia social per part de Zola. Descriu la societat que la França opulenta del Segon Imperi intenta amagar o senzillament ignora. Per això, les crítiques que rebrà seran ferotges. Però Émile Zola se sabia defensar tot dient: «Com millor s'ataca el mal és amb un ferro roent».

Aspectes formals

La novel·la es va publicar primer com a fulletó, format que arribava a molta gent i que demanava tot un estil de novel·lar. El text conté àmplies descripcions amb un gran nivell de detall i riquesa en el retrat d'ambients. L'obra va exigir una gran documentació per part de Zola, el resultat de la qual es tradueix en un gran benefici per al lector, que se situa en els llocs i els ambients amb molta comoditat.

Es va valorar també la gran ajuda per a la lectura de les notes al final de l'edició catalana del llibre (Adesiara), que informen sobre molts detalls i dades històriques que arrodoneixen la comprensió del text.

També es va ressenyar com a curiositat els salts en el temps, sovint anys, que hi ha d'un capítol a l'altre, i la capacitat de resistir la misèria que té molta de la gent novel·lada al llarg dels anys en què transcorre la història.

L'autor i el corrent literari

Émile Zola basa l'argumentari de la seva obra en un determinisme, tan genètic com social, que condiciona l'existència d'homes i dones i contra el qual és pràcticament inútil lluitar, ja que les contrarietats són massa grans per fugir-ne.

A *La taverna* Zola crea un magnífic text dins el naturalisme més extrem. L'obra n'està plena d'exemples, però potser un dels més clars, per visual, és quan Gervaise coneix qui és l'amo o la mestressa de totes les peces de roba que renta pel tipus de pudor o la mena de brutícia que s'hi acumula.

Zola descriu el París de la misèria al costat d'un París que s'esponja i s'oxigena mitjançant l'obertura, sense gaires miraments socials, dels grans bulevards parisencs. La política de l'higienisme urbà com a fita del progrés va tenir lloc en moltes grans ciutats de l'època; l'enderroc de les muralles i l'eixamplament d'avingudes i places va ser una manera velada d'acabar amb zones de misèria, que eren el resultat de la segona etapa de la revolució industrial, la que anteposava la màquina a l'obrer, com molt bé pronostica Goujet, el bon forjador que veu com una màquina fa en la dècima part de temps el mateix que ell ha de fer a cops de martell i deixant-s'hi l'espina.

Curiositat final

Per si us resulta d'interès, en un altre document adjunt trobareu la llista completa (20 novel·les) del cicle *Les Rougon-Macquart* i més informació sobre aquesta sèrie de novel·les i sobre Émile Zola.

•

Pròxima trobada del Grup: dilluns, 19 d'octubre de 2020, 19h. Llibreria Documenta.
Obra: *La filla esborrada*, de Margarida Aritzeta

Us recordem que Llibreria Documenta us fa un **5% de descompte** de les obres que llegim com a participants en el Grup de Lectura (per encàrrecs: **93 317 25 27**).
Més informació sobre el Grup de Lectura Meteora: www.editorialmeteora.cat